

Splošne vesti

— Učiteljicam in voditeljicam gospodinj-sko nadaljevalnih šol! Ze od 1. 1935. se nismo sestale. Da odbor učiteljic gospod. nad. šol vsaj deloma ustreže splošni želji po delovnem občestvu, se bo vršil dne 24. aprila 1938. v Ljubljani sestanek voditeljic in učiteljic gospodinj-sko nadaljev. šol. Delo se bo vršilo po običajnem dnevnem redu delovnega občestva. — Podrobni program objavimo prihodnjič, kot tudi kraj zborovanja. Tovarišice, pripravljajte predloge že sedaj, da po tolikem presledku znova dokazujemo, da je naše delo potrebno in kmetski ženski mladini dobrodošlo. Uredite svoje prilike tako, da bo udeležba vsaki mogoča! — Odbor.

— NE PREZIRITE! Kadar kaj naročite v Učiteljski tiskarni ali v njeni knjigarni, odnosno podružnici v Mariboru, izpolnite nastopno, da boste hitro postreženi: napišite naročilo razločno, podpišite ga, navedite točen naslov: (ime, kraj, pošta). Če naročite v imenu urada ali zavoda, pritisnite tudi štampiljko. — Kadar želite kako pojasnilo, ne prilagajte znamk za odgovor, pač pa opremite vsa pisma, naslovljena na Učiteljsko tiskarno in knjigarno s predpisano znamko. Naročanje vedno več skupaj. Pri naročilih pod 15 din ima tiskarna izgubo zaradi poštnine in drugih stroškov. — Uvažujte našo prošnjo v Vašo in našo korist.

— Izseljeniška akademija pod pokroviteljstvom g. bana dr. Natlačena bo v nedeljo, 27. marca, ob 11. uri dopoldne v franciškanski dvorani v Ljubljani. Pri akademiji sodelujejo godalni orkester drž. učiteljske šole, učenke Lichtenhurnovega zavoda, zbor Uršulinske gimnazije, dijaki škofskih zavodov in zbor I. dekl. meščanske šole. Nagovor ima škof g. dr. Rožman. Prostovoljni prispevki so namenjeni »Mladinskemu skladu« izseljenke mladine za njen obisk domovine.

— Opozarjamo, da bo šolsko leto kmalu minilo in bo treba misliti na nakup knjig za Vaše otroke za prihodnje leto. Da boste to breme lažje prenesli, si otvorite tekoč račun pri Učiteljski tiskarni. Pišite po navodila ali pa se obrnite na svojega poverjenika. — Poverjeniki naj na vsakem zborovanju tolmačijo važnost te ugodnosti, ki jo nudi Učiteljska tiskarna vsem, posebno pa družinskim očetom, ki imajo s šolanjem otrok velike izdatke. — Opozarjamo pa na te ugodnosti vse učiteljice in učitelje, ki si nabavljajo razne knjige. Poslužite se ugodnosti, ki jih nudi naše gospodarsko podjetje. — Svoji k svojim! — Svoji za svoje!

— Na zborovanjih sreskih učiteljskih društev porabite vsaj nekaj časa za gospodarske zadeve, med katerimi bodi prva: propaganda za Učiteljsko tiskarno.

Kaj vse pišejo o učiteljstvu, šoli, prosveti in JUU

— I Kaj se »Domoljub« sanja. V svoji 11. številki »Domoljub« sledeče: Sedanje Slovenijo hočejo izbrisati z oblička zemlje. Kdo? Naši učitelji ali vsaj neki A. P., ki je napisal pod naslovom »Naše pravo odposlanstvo« v »Učiteljskem tovarišu« tudi sledeče: Naše delo je notranje, mirno, tiho, trezno. Hočemo predvsem vzgojiti našo mladino daleč od tiste slovenske preteklosti, ki jo v svojih dušah tako mrzimo, daleč od našega neverjetno smešnega dlakopcepstva, ki ga je rodila znamenita »ločitev duhov« preobrazivši Slovence v kozle in ovce, v liberalce in klerikalce. Takšno Slovenijo hočemo izbrisati z oblička zemlje. — Ali ne diše ti stavki po današnji skrajno levičarski, ali vsaj ljudskofrontarski miselnosti? (Taka podtikanja so pri »Domoljubu« že zelo stara in jih že nihče več resno ne jemlje. Opomba ured.)

— I Belgijko in slovensko učiteljstvo primerja »Domoljub« od 16. marca in toži: Kako je s slovenskim učiteljstvom. Koliko jih je med učitelji, ki bi se z ljubeznijo strnili z ljudstvom po deželi v eno in postali zares vodniki ne le otrok, marveč vsega ljudstva, ki bi jim bile svetinje naroda svete in njegov črt vreden, da tisto stvar črtijo tudi oni? So takšni učitelji in čast jim! Ali kje jih je večina. Pravite: učitelj je poklican, da ljudstvo vodi po novih potih, ki jih je napredek, kultura in znanost spoznala za prava. Tako je! Toda takoj je treba stvar dopolniti: vendar pri tem ne sme podirati vekovnih načel in osnov, ki so narod ohranjale sto in sto let in so trdno poročene, da bo na njih narod tudi v bodoče živel in se razvijal. Kdor ta, v mnogih viharjih zgodovine trdo preizkušena načela podira, uničuje svoj narod. Kateri vodnik naroda si upa pred zgodovino in pred svojo narodno vestjo naprtiti očitek, da je v narodni šoli svoj narod ubijal?

— I Češkoslovaško šolstvo. Napredek, kakor ga je zabeležila bratska Češkoslovaška po končani svetovni vojni ravno v šolskem pogledu, lahko služi za zgled vsem ostalim, predvsem pa mladim državam, ki so nastale šele po svetovni vojni. Število ljudskih šol na

Češkoslovaškem je naraslo v zadnjih dveh desetletjih od 13.600 na 15.400, meščanskih šol od 400 na 1937, umetniško-industrijskih od 252 na 285, gospodarskih od 206 na 263 in trgovskih od 86 na 104. Češkoslovaška republika ima 14 visokih šol. Zahvaljujoč Masaryku, imajo na Češkoslovaškem zakon, po katerem so vse občine primorane ustanavljati javne knjižnice. Ta zakon, ki je po svojem duhu najmodernejši na svetu, je bil izdan leta 1919, in se danes Čehoslovaki upravičeno vprašujejo, ali je na svetu še kaka država, ki bi bila po svetovni vojni ustanovila 15.257 javnih ljudskih knjižnic, ki imajo danes že nad sedem milijonov knjig? (»Slovenska beseda«, 18. III.)

— I Plebiscit. Stranice so srečna občina. Pred kakimi desetimi leti je umrl velik dobrotnik in zapustil za popravilo zanemarjene šole 75.000 dinarjev. G. župnik in še nekateri drugi morje se pa sedaj zavzemajo, da bi se s tem denarjem ne popravila šola, temveč da naj se zgradi »Prosvetni dom«. — Ker ni med merodajnimi gospodi enotnosti, je oblast odredila plebiscit. Nedavno se je izvršilo glasovanje, ki mu je prisostvoval tudi sreski

Za pomlad!

divne modne novosti za Vas

in Vašo družinico smo pripravili in pričakujemo Vaš poset

MANUFATURA NOVAK

LJUBLJANA — KONGRESNI TRG 15

→ Pri nunski cerkvi ←

načelnik. V stari šoli so se zbrali. Na eni strani davkoplačevalci, kmetje in obrtniki, na drugi pa g. župnik in gospod učitelj. — Velikanska večina kmetov je glasovala proti g. župniku za popravilo šole. Za župnikov predlog je na začudenje vseh kmetov glasoval tudi g. učitelj. — Kmetje so plebiscit dobro prestali. (»Kmetjski list« 16. marca.)

— I O ukrepih rumunskega prosvetnega ministrstva proti kajenju učiteljic in profesorov v šoli, piše »Jutro« od 23. marca.

Dobil sem večjega samouka v mizarstvu, ker pravega mizarja takrat ni bilo v vasi, in pogodila sva se, da mi napravi toliko in toliko klopi, mizo, kak stol in omaro iz deske te barake. Za plačilo pa bi dobil del neporabljenega lesa, zlasti tramovje.

Pod njegovim večjim vodstvom smo razdrali barako in zopet so bili otroci oni, ki so opravili levji del. Starejši so odrgavali deske, drugi pulili žeblice, ali znašali les na odkazano mesto v vasi. Kmalu je bila baraka razdrta in mizar se je pridno lotil dela.

Klopi so bile kar v redu narejene. Saj sva vzela mero in sistem v bližnji šoli, ki je ostala nepoškodovana. Bile so sicer nepobarvane, ker na kaj takega ni bilo v onih razmerah niti misliti. Imele so celo dolbine za tintnike, le o tintnikih si še nisem upal sanjati.

Kar slovesen trenutek je bil, ko smo postavljali klopi v šolo. S kakšnim veseljem so jih nosili otroci po stopnicah v našo novo šolsko sobo. Vsak si je pri tej priliki že kar izbral prostor, kje bo sedel. Klopi so bile sicer nepobarvane, a sicer dobro narejene. Imele so prostora za štiri do pet sedežev. V sobo sta šli dve vrsti in še je bilo po sredi prostora za ozko ulico. Tudi miza je bila čisto v redu. Imela je celo miznico — seveda brez ključavnice, saj takih stvari ni bilo mogoče dobiti v tamkajšnji okolici.

Pravo delo pa se je začelo šele zdaj. Otroci so bilo okrog 160, med temi kakih 120 takih, ki še niso bili nikoli v šoli. O knjigah in zvezkih ni bilo ne duha ne sluha. Tudi kupiti bi jih ne mogli ti revčki, ker njih starši niti za sol niso imeli.

V tistih časih je bila zavest tovarištva še živa. Na obupno prošnjo v našem stanovskem listu sem dobil od mnogih strani stare

šolske knjige in raznovrstne »Abecednike«. Najbolj se je izkazala šola na Blanci, ki je poslala velik zaboj knjig. Hitro smo jih pregledali in uredili. Našli smo med njimi kakih 30 enovrstnih »Abecednikov«. Prišli so nam zelo prav. Saj v vsej deželi ni bilo mogoče dobiti teh knjig, niti v trgovinah, niti po šolah. Med temi darovanimi »Abecedniki« je bilo seveda tudi precej takih, ki so jim manjkali posamezni listi. Te smo kmalu dopolnili. Starejši učenci so prerisali in pretiskali manjkajoče liste ter jih nalepili v nepopolne knjige. Pri tem delu smo prišli na misel, da bi ne bilo napačno, če bi prerisali in pretiskali kar cele »Abecednike« za one učence, ki jih še niso imeli. Kajti večina otrok je le še bila brez potrebne knjige. Med starejšimi šolarji so se oglašili takoj risarji, prepisovalci in »tiskarji«, ki bi na ta način pomagali mlajšim do potrebnih knjig.

Papirja smo imeli dovolj. Polne skrinje so ga imeli nekateri pod strehami. Bil je najraznovrstnejši, od najboljših vrst do navadnega konceptnega. Živila, obleko in drugo so ljudje takoj poskrili. Le za papir se do takrat ni nihče zmenil. Ko sem šolarjem pojasnil vrednost papirja, so si ga vsi takoj nabavili za vse slučaje. Tudi v našem poslopu ga je bilo velik zaboj in prenesli smo ga z zabojem vred v šolo.

Vojaške oblasti so za enkrat pobirale samo municijo, obleko in druge večje vrednosti — za papir se še niso zmenile in najbrže tudi vedele niso zanj. Šele pozneje došlo italijanske okupacijske čete so začele pobirati tudi papir. Takrat smo ga poskrili na varnejša mesta, na vidnih krajih pa pustili le manjše količine. Milostno so nam prepuščali Italijani po nekaj leg, mi smo se pa pritoževali, češ da bomo imeli premalo. Šoli so po »do-

Izšel je glasbeni priročnik za
MATERINSKI DAN
Obseg 36 strani
Cena 20 dinarjev
Dve igrici s petjem. — Velika izbira eno, dvo in troglasnih mladinskih zborov.
Naročila sprejema Učiteljski pevski zbor Emil Adamič, Ljubljana, Franciškanska ul. 6
Opozarjamo, da glasbenega priročnika ne bomo razpošiljali na ogled, temveč samo onim, ki ga bodo naročili.

Učiteljski pravnik

—§ Vprašanje. 1. Ali imajo sreski šolski nadzorniki po zakonu pravico sklicevati šolske upravitelje s svojega področja na uradne konference in posvetovanja? — in če imajo to pravico, 2. ali pripadajo za take konference udeležencem potni stroški in dnevnice?

Odgovor: Šolski zakon pozna zgolj sreski učiteljski svet, ki ga tvorijo prav vsi učitelji istega šolskega sreza. Za seje učiteljskega sveta, ki ga sklicuje sreski šolski nadzornik, ne pripadajo učitelju niti dnevnice niti povračilo potnih stroškov.

Konferenca šol. upraviteljev zakon ne pozna. Če jih sreski šol. nadzornik kljub temu, da niso predvidene, skliče, pripadajo udeležencem tako dnevnice kakor potni stroški. Plača jih instanca, ki konferenco sklicuje, če to izplačilo odbije, pa osebno sklicatelj oz. podpisnik uradne odločbe, s katero je konferenca sklicana.

Po našem mnenju pa za sklicovanje konference šol. upraviteljev ni nobene oslombe v zakonu in bi se ne moglo vršiti.

—§ I. R. iz I. Na anonimna vprašanja ne odgovarjamo.

Naša gospodarska organizacija

Občni zbor »SAMOPOMOČI UČITELJSKIH OTROK« se vrši v nedeljo 27. t. m. ob pol 9. uri.

—g Zadrudnikom Učit. samopomoči. V teh dneh ste dobili položnice za nakazilo članskega prispevka po umrlem zadrudniku Radiću Adolfu v Celju. Samski člani nakažejo (s poštino) 6 din, zakonski pari 12 din. Ker so zneski nizki, jih nakažite takoj! — Polnočnikom smo priložili računski zaključek za 1. 1937, in vabilo na občni zbor, ki bo v nedeljo, dne 10. aprila 1938., v Mariboru. IV. dekl. ljud. šola, v Cankarjevi ulici. Vsi zadrudniki ste povabljeni k sodelovanju. Zadrudna uprava se nadeja prav velike udeležbe, saj je občni zbor le enkrat v letu. S seboj prinesite poročila za občni zbor, ki bodo priobčena v »Učit. tovarišu«.

Učiteljska tiskarna

—t Novi zadrudniki se sprejemajo vsak mesec na seji upravnega sveta in nadzorstva. Prijavite se čimprej svojemu sreskemu po-

verjeniku, ali pa naravnost Učiteljski tiskarni. Vsak zaveden učitelj, vsaka zavedna učiteljica naj bo zadrudnik in odjemalec. Drugi izkaz zadrudnikov po srezih bo zopet pokazal lep napredek. Stanovska zavest raste,

broti« pustili ves papir, kolikor so ga seveda oni videli. Dobršen del smo ga namreč pravočasno poskrili po raznih kotih.

Iz papirja smo zvezali debele zvezke in jim dali primeren ovitek. To naj bi bili novi »Abecedniki«. Prerisavanje in prepisovanje je šlo s polno paro. Tiskarji in lepiscopi so se prav potrudili, da je bilo delo kar v redu. Imeli so pa tudi mnogo veselja pri tem. Nekaterim se je izvržno posrečilo. Berila v dodatku se niso tiskala, ker bi bilo to preveč zamudno. Pač smo pa natančno opisali, kako smo delali »Abecednike«, dodali še nekaj narodnih pesmi za petje, pesmi za šolarsko mašo in več krajevnih pravljic in pripovedk, ki so jih otroci sami nabrali in jih je pozneje po večini priobčil tudi mladinski list »Novi rod«, izhajajoč v Trstu.

Tudi zvezke smo delali sami in jih našli z ravnilom. Manjkalo pa nam je še vedno raznih stvari. Tako na primer šolske table. Izvedeli smo, da imajo v trški šoli eno pod streho, ki bi bila za nas še dobra. Dva učenca sta šla ponjo, mizar pa je naredil primerno stojalo. Tudi krede ni bilo mogoče dobiti nikjer po trgovinah. Prinesli so jo pa otroci s hriba Polovnika, kamor so hodili ljudje že pred vojno ponjo za domače potrebe. Bila je sicer bolj trda in namešana s kamenjem, a za silo se je vendar pisalo z njo.

Po dolgotrajnih pripravah smo končno le pričeli s pravim poukom. Starši so pridno pomagali začetenikom, da so premagali prve težkoče.

Pisali smo dolgo časa samo s svinčniki. Te smo še iztaknili kje, a tintnikov in tinte ni bilo mogoče dobiti v bližini. Šele čez čas nam je tintnike prinesel nekdo iz Trsta, tinto smo pa skuhali sami iz jagod tintovne, to je

boljša bodočnost se nam obeta. Vse kaže, da bo imela Učiteljska tiskarna na koncu leta najmanj 1000 zadrudnikov in zadrudnic. Vplačevanje zadrudnih deležev na obroke omogoči vsakemu pristop. Ne odlašajte — svoji k svojim!

—t Nove tiskovine potrebujejo krajevni šolski odbori pri predložitvi letnih obračunov za leto 1937/38.

A. obračun šolske občine, A. blagajniški dnevnik s proračunsko razvidnico, ki jih ima v zalogi Učiteljska tiskarna.

—t Bajzelj: Vesele ure I. in II. del. Te dni prejmete naročilnice. Izpolnite jih takoj in vrnite, da bo drugi del te važne knjige čimprej izšel.

—t Ze sedaj naročite dr. Kozinovo knjižico: »Sprejemni izpiti«, da se Vaši otroci temeljito pripravijo za sprejemni izpit za srednjo šolo. Franovičev - Gavazzijev: Stenski zemljevid kraljevine Jugoslavije, fizičen, razdeljen na banovine, velikost 128/152 cm, na platnu in s palicami stane v knjigarni Učiteljske tiskarne 320 din.

Mladinska mafica

—mm Izšel je 2. zvezek Cicibanove knjižnice »Ciciban čita« s sledečo vsebino: Dedek, igra se z nami. Deček in čopka. Debelja repa. Kdo ugane? Kdo je kriv? Mamici za god. Zvonček in Majdica. Moj kužek. Pomlad. Kuhinja se jezi. Cvetna nedelja. Velika noč. Moj bratec. Metkino pismo. Siničke. Svarilni napis. Trepetlika. — Med sotrudniki so Černejeva, Ribičič, Ločniškar, Skulj, Debenak in Mitija. Knjižica je bogato ilustrirana s primitivnimi risbami in je tiskana z najrazličnejšimi tipi črk. Knjižica ima samo originalno besedilo, ki je sistematično urejeno in bo močno koristila otrokom prvih razredov. Stane le din 1.50.

—mm Sedma številka »Našega roda«, katere vsebino smo prinesli že v zadnji številki »Učiteljskega tovariša«, je dotiskana in se bo začela razpošiljati prve dni prihodnjega tedna. Številka je vsebinsko in ilustrativno pestra in zanimiva.

—mm Opozarjamo učiteljstvo, da izgubijo naročniki »Našega roda«, ki niso naročili vseh števk lista, pravico do knjig.

—mm Letošnje redne publikacije: I. Venceslav Winkler: Hribčev Gregec, z ilustracijami Maksima Sedeja.

P. n. naročnike in čitatelje obveščamo, da dobavljamo znana veletrgovina z manufakturnim blagom NOVAK v Ljubljani blago za vse vrste oblačil proti odplačilu v mes. obrokih. Cene strogo solidne. Zunanjim odjemalcem pošlje na željo tudi vzorce. Prosi le navesti pribl. vrsto blaga.

grma, ki ga je bilo polno za vasjo. Imeli smo je dovolj za šolo in za domačo rabo. Bila je sicer malo bolj blede, a za naše razmere kar dobra.

Počasi smo si nabavljali še druge šolske potrebščine. Otroci so prinašali v šolo najrazličnejše zemljevide, ki so jih našli na vojaških barakah. Narisali smo sami večje zemljevide občine, okraja in dežele, pozneje še delov sveta. Kajti o denarju za učila tedaj ni bilo govora. Pa tudi poštni promet je bil v tamkajšnjih krajih tako negotov in neurejen, da se ni splačalo tvegati denarja ali blaga. Iz raznih italijanskih knjig, ki so se našle povsod po hišah, smo izrezovali slike, primerne za nazorni pouk, zlasti živali, in jih nalepili po skupinah na trši ovojni papir. V podstrežjih neporušenih hiš je ostala še marsikaka knjiga iz predvojnih časov. Te so otroci prinašali v šolo in ustanovili smo knjižnico za šolarje in za odrasle. Vsako nedeljo po maši smo knjige delili med ljudi, ki so jih zelo radi brali, saj drugega čtiva ni bilo mogoče dobiti. Meje so bile tisti čas hermetično zaprte in časopise z jugoslovanske strani strogo prepovedano. Vendar so se našli predrzni in premeteni mladeniči, ki so skrivno prelezli med žičnimi ovirami mejo ter nam prinesli iz Ljubljane najprej knjig.

Takratne italijanske okupacijske oblasti so se zelo čudile, da znajo pri nas vsi ljudje brati. Čudile so se posebno malim šolarjem, ki so tja proti veliki noči že prebirali lepake po vogalih hiš. S temi so bili naši novi gospodarji zelo radodarni in so jih kar naprej nalepili. Menda je to v Italiji navada. Tam ni bil časopis zdaleka tako razširjen kot pri nas.

(Dalje prihodnjič.)

2. Slikanica »Grajski vrabec« z besedilom Davorina Ravljena in ilustracijami Hinka Smrekarja.

3. Oskar Hudales: Zgodbe o bombažu, z ilustracijami Frana Miheliča.

Vse tri knjige so izredno zanimive in bodo prinesle našim naročnikom veliko veselja. Kljub temu, da se je papir znatno podražil, bomo izdali slikanico za najmlajše na boljsem močnejšem papirju, ne da bi bilo treba naročnikom zato kaj doplačati.

—mm Posamezne številke starih letnikov »Našega roda« dajemo še vedno šolam po 20 par. Opozorjamo posebno revnejše šole na to izredno priliko.

Stanovska organizacija JUU

Iz društev Vabila

= JUU SRESKO DRUŠTVO SLOVENJ GRADEC bo zborovalo dne 2. aprila 1938. ob 9. uri v ljudski šoli v Slovenj Gradcu. — Poleg običajnih točk bo praktični učni nastop sres. šol. nadzornika g. Arriglerja Antona. — Udeležba obvezna. — Odbor.

= JUU — SRESKO DRUŠTVO LENDAVA bo zborovalo 9. aprila 1938. v narodni šoli v Lendavi. Začetek ob pol 10. uri. Dnevni red bo sledeči: 1. Poročilo odbornikov. 2. Dopisi in predlogi. 3. Gospodarsko predavanje sreskega kmetijskega referenta ing. Peterčela in tovariša Pupisa iz Nedelice. 4. Slučajnosti. — Pridite vsi! Vsi tovariši pripravniki, ki so bili v jeseni nastavljeni in se še niso udeležili nobenega zborovanja, so srčno vabljeni. — Odbor.

= JUU — SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA MESTO bo zborovalo v četrtek 31. marca ob pol 9. uri v telovadnici šole na Grabnu. Poleg običajnih točk bo na dnevnem redu tudi referat: O našem gmotnem položaju. — O Vranc Dolganovem učnem načrtu in Učiteljskem pokretu v Ljubljani. — Članstvo vabimo k polnoštevilnemu obisku tega zborovanja. — Odbor.

Poročila

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO PTUJ je zborovalo dne 12. februarja v znamenju stanovskih gospodarskih in socialnih ustanov, o katerih je po situacijskem poročilu izčrpno referiral predsednik Zupančič, ki je poudaril, da je idejna poglobitev v organizacijo že nad 10 let, dočim se gospodarski posveča vse premalo pažnje. O uspehih pa bomo mogli govoriti, če bomo v bodoče obrnili vso pozornost na to stran našega dela in se čim tesneje oklenili naših gospodarskih ustanov.

Kaj vse imamo? — Devet zadrug, ki se dele na:

1. Gospodarske: Učit. tiskarna, Hran. in pos. učit. konvikta v Ljubljani, Gospodarska in kreditna zadruga v Celju.

2. Socialne: Učit. Samopomoč, Samopomoč učit. otrok, Dom v Roč. Slatini, Dom učiteljic v Ljubljani in bodoči učit. zdravil. dom ob morju.

3. Ostali: Učit. doma v Ljubljani in Mariboru, ki se samo gospodarsko udeležujejo za namenom, da pridobita sredstev za svoje socialne cilje.

Iz obširnega referata je članstvo spoznalo namen in koristi učit. gospod. ustanov, tako Učit. Samopomoči, Samopomoči učit. otrok, Učit. zdraviliškega doma v Rogški Slatini, Doma učiteljic v Ljubljani, Učit. doma v Ljubljani in Mariboru, Učiteljske tiskarne.

Lepšo bodočnost nam in našemu stanu bodo pripravile le gospod. ustanove, ki pa morajo imeti vsaj večino učiteljskega včlanjenega. Kdor je zaveden učitelj, ki zna ceniti svoj stan in braniti svoj ugled in svobodo, bo pristopil v vrsto zadrugnikov - sodelavcev za gospodarsko in hkratu stanovsko neodvisnost.

Vsako društvo naj čimprej po našem vzgledu priredi gospodarski dan!

Na to je predaval A. Debenak o češkem pesniku Petru Bezruču, katerega pesmi je s čustvenim zanosom recital F. Vičar.

Drago Zupančič, preds. — And. Debenak, taj.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO V MURSKI SOBOTI je zborovalo 5. marca 1938. v Murški Soboti. Navzočih je bilo le 76, t. j. 71 %. — Vzrok, ker učiteljstvo še ni prejelo svojih mesečnih prejemkov.

V uvodnih besedah se je tovariš predsednik spomnil 60 letnice rojstva našega največjega slovenskega mladinskega pesnika g. Otona Zupančiča, ki mu kliče učiteljstvo še na mnoga leta.

Tovariš Antauer je nadaljeval svoje predavanje o razvoju računstva. Za svoja stvarna izvajanja je žel predavatelj vsestransko odobravanje.

Sledilo je predavanje tov. Fr. Gumilarja »Kulturna slika prekmurske vasi«. Uvodoma je predavatelj podal kratko zgodovinsko sliko Panonskih Slovencev. Nato je stvarno in nazorno prikazal vse činitelje, ki odločajo v vaškem življenju ter podal značaj Prekmurca. Globoko zasnovano predavanje, posebno o značaju, je pokazalo, da se je tov. Gumilar z vso ljubeznijo in z vsem razumevanjem

Šolski radio

—r XXVI. Torek, 29. marca. Kako nastane pravljica; g. Ljudevit Mrzel. Od 11.30 dalje prenos odkritja spominske plošče donu Juraju Bianchiniju iz Splita. Naslednji dan, dne 30. t. m., se bo ob 11.30 prenašala reportaža spuščanja v morje prve doma izdelane bojne ladje.

Petek 1. aprila: »Veliki dogodek«. Slušna igra v treh slikah. Izvajajo brezposelni učiteljski abiturienti. Vodi g. Silvo Mehora. — II.—III.

—r V kmetijskem radiu bo v nedeljo, 27. marca, ob 17. uri predaval g. Anton Flego: Delo in stroški pri vzdrževanju vinograda.

poglobil v problem prekmurske vasi in prekmurskega človeka. Vsi prisotni so predavanju z zanimanjem sledili ter nagradili predavatelja z zasluženim aplavzom.

V razgovoru se je določilo, da bo odbor do prihodnjega zborovanja sestavil smernice, po katerih naj bi se začelo s študijem naše vasi in vaškega človeka.

Tov. predsednik prečita važne dopise in apelira na članstvo, da anketne pole izpolni z vso vestnostjo.

Pri slučajnostih se je sklenilo, da se prenese društvena knjižnica iz Kroga v Murško Sobotu, za knjižničarja je bil izvoljen tovariš Pajtlar.

Prihodnje zborovanje bo 9. aprila 1938. v Murški Soboti.

Evgen J. Antauer, Kramberger Jožko, predsednik, tajnik.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO KRŠKO je zborovalo dne 5. marca 1938. v Krškem. Navzočih je bilo 51 članov, t. j. 43 %.

Tov. predsednik pozdravi vse navzoče. Spominja se 60 letnice rojstva Otona Zupančiča in nam v glavnih potezih oriše njegov lik.

Tov. predsednik je podal situacijsko poročilo. Omenjal je najvažnejše dogodke in pojave zadnjega časa. Tov. tajnica pa je prečitala zadnji zapisnik in došle dopise.

G. prof. Šilih je v prekrasnem predavanju obdelal »aktualna pedagoška vprašanja naše dobe«. — Povedel nas je v razvoj pedagoškega mišljenja od Herbarta, preko poveljnih dobe do današnje. Poudarjal je, da smo danes v območju socialne pedagogike (socialni humanizem), ki stremi za tem, da bi bilo središče skupnost, odvisnost poedinca od celote, ker le na ta način pridemo do boljšega življenjskega standarda. Poudarjal je tudi potrebo poenotenja načela vzgojeslovja sedanje dobe.

S svojim globoko zamišljenim predavanjem je dal predavatelj prisotnim članom pobudo k razmišljanju problemov, brez katerih vzgojitelj ne more uspešno delati.

Tov. predsednik se predavatelju toplo zahvaljuje za to prepotrebno pedagoško injekcijo in ga naprosi, da bi še večkrat prišel v našo sredo.

Pri slučajnostih je bil sprejet sklep, da plača vsak član 1 din za spomenik Krste Aleksića, in sicer pošlje poverjenik ta prispevek blagajniku obenem s članarino.

Tov. Herbst je podal poročilo o stanjeviški delovni ednici za proučevanje vasi.

Določil se dan zborovanja delovnih ednic: Krško, Kostanjevica in Mokronog, in sicer prvo soboto v mesecu aprilu.

Sledilo je poročilo nadzornega odbora.

Tov. predsednik vabi ponovno k pristopu k Učit. tiskarni. Vabi tudi, da članstvo propagira razširjanje »Roditeljskega lista«.

Prihodnje zborovanje bo prvo soboto meseca maja v Mokronogu.

Ivan Hrvat, preds. — Uršič Zora, tajnica.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO MARIBOR LEVI BREG je zborovalo 12. marca t. l. v Krčevini. Navzočih 78, t. j. 92 %. Tov. predsednik se je ob otvoritvi spomnil preminulega tov. Mešička. Po objavi dopisov in situacijskega poročila je članstvo sklenilo:

a) Društvo pristopi z enim deležem k Učiteljski tiskarni.

b) Društvo sprejme, razmnoži in razpošlje članom anketno polo soštanskega društva za ugotovitev eksistenčnega minimuma in mnenj za dvig dela v zborovanjih.

c) Izpolniti predsednikovo statistiko obmejnih odtujenih posestev.

č) Sekcijo naprositi, da posreduje, da se na vseh naših učiteljskih poučuje kmetijstvo in gospodinjstvo po strokovnjakih-praktikih.

d) Sekcijo naprositi, da povabi vsa društva, naj izrazijo svoje želje in mnenja, v koliko bi naj SSM, Mladinska matica in »Naš rod« v sedanjem pomanjkanju realistično poučnih šolskih knjig priskočili na pomoč s pedagoškimi in realističnimi priročniki in članki, in sicer SSM in MM za učiteljstvo, »Naš rod« pa za dečo.

Tovariš blagajnik Košutnik je poročal o nekoliko izboljšanjem blagajniškem stanju, za nadzorni odbor pa tov. Hribernik o pregledu blagajne, ki je v redu. Tov. Lavrič je referiral izčrpno o možnostih socialnega delovanja učiteljstva.

Tov. predsednik in tov. Lavrič sta pozdravila okoli 11. ure došlega ban. šol. nadzornika g. M. Jegliča, ki je predaval v metodi računskega pouka, in sicer o važnosti, izbiri in reševanju uporabnih nalog. Člani so z budnostjo in interesom sledili njegovim izvajanjem ter nato razvili živahen razgovor, v

katerega so posegli tov. Hrvat, Babnik, Vauda i. dr., ter z glasnim odobravanjem izrazili zahvalnost g. predavatelju, ker je posegel s predavanjem v živo, vsakogar tangirajoče praktično šolsko delo. Na prošnjo tov. predsednika glede potrebe obmejnega šolstva, je zagotovil, da bodo z razpisi trajno zasedena vsa prazna mesta na obmejnih šolah in

da bo dal prvenstvo šolskemu delu učiteljstva. Pri predavanju so bili navzoči tudi sreski šolski nadzorniki tov. Bobič, Cepuder in Alt. — Prihodnje zborovanje se bo vršilo 7. maja t. l. v Murški Soboti, skupno z 9 sosednjimi društvi z istočasno manifestacijo 20-letnice našega osvobođenja in zedinjenja!

Mirko Vauda, preds. — Janko Šajnar, taj.

Inozemsko šolstvo in učiteljstvo

Nova češka pravila za zrelostne izpite na srednjih šolah

Letos pridejo pred zrelostne izpitne komisije prvič dijaki osmih razredov reformiranih čeških srednjih šol. Zato je ministrstvo šolstva izdalo nova pravila, ki so v celoti prav zanimiva. Nas, učitelje, zanimajo v prvi vrsti določila za izpit izrednih učencev. Tu našteva ugodnosti za dijake učiteljske, ki hočejo položiti radi vstopa na univerzo tudi zrelostni izpit na srednjih šolah, da morejo potem obiskavati visoke šole kot vsak drug redni slušatelj. Eksternistom z učiteljsko maturo ni potrebno polagati predhodnih izpitov iz zgodovine, risanja, odnosno iz učenega jezika, domoznastva, prirodoznanstva in fizike. Izpit je

omejen le na noetiko, etiko, estetiko, sociologijo in zgodovino filozofije.

Učitelj, ki so položili izpit usposobljenosti za meščanske šole, so oproščeni predhodnega in ustnega izpita iz predmetov svoje skupine, če so položili ta izpit po predpisih iz l. 1935., kar velja tudi za analitično geometrijo in opisno geometrijo. Gotove ugodnosti imajo tudi pri izpitu iz uvoda v filozofijo.

Te ugodnosti so podelili učiteljem radi prehoda do drugih ved na visoki šoli, ki so jim bile doslej enostavno zaprte.

Kdaj bomo posneli? —ov—

Novosti na knjižnem trgu

—k Marija Jezernik: Beli bratec. — Jezernikova naša mladina že dobro pozna. Ona ljubi naravo in pravljico. Dramatični moment ji je bolj tuj, prizori niso vselej dovolj plastični. Njene stvari vplivajo včasih bolj kot pestro izumetničena lepa dekoracija, vendarle niso brez lirike in gotovega čara poezije, ki je posebno deklicam tako pri srcu. — V »Beli bratec« nas pelje pisateljica v kraljestvo gozda. S spretno fabulo o belem kosu nam krajša pot. Odkriva nam skrivnosti živalskega in rastlinskega življenja. Posebno živo nam prikazuje pisano množico naših gozdnih ptic, veselo pomladno pirovanje in vso poezijo gozda pa tudi stotere gozdne nevarnosti, glad in mraz ter neizprosni boj za obstanek. — Pravljičica je prepletena z živahnimi, veselim verzji, ki ritmično lepo karakterizirajo petje posameznih ptičev, ter dajejo vsemu delu posebno barvitost. — Otroci bodo radi segali po tej knjigi, tembolj, ker jo je Belomodra knjižnica izdala v prav okusni opremljeni. — Smrekarjeve ilustracije so izredno posrečene, tokrat sicer brez sarkazma in satire, zato pa polne šegavosti, nežnosti in lirike.

—k Henrik Sienkiewicz: Pan Volodijevski. »Srpska književna zadruga« v Beogradu je izdala ta znani roman v prevodu Vojislava Popovića. Knjiga obsega nad 600 strani. Cena trdo vezani knjigi 60 din.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

FR. P. ZAJEC
izprašan optik
Ljubljana, Stari trg 9

priporoča: naočnike, ščipalnice, barometre, toplomere, risalno orodje, mikroskope, fotoaparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.

DENARNICA:

7 vrst kovancev — 38 komadov novcev — 322 din v škatlici za 4 din. Založništvo »Fromove računalke«, p. Pesnica.

Zahtevajte povsod

HARDTMUTH-ove svinčnike,
peresa in radirke

Sedaj domač proizvod!

TOVARNA KOH-I-NOOR SVINČNIKOV
L. & C. HARDTMUTH
V ZAGREBU